

МОЖЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО ВІЙСЬКОВО-ТЕХНІЧНОЇ СПІВПРАЦІ ТА ОБОРОННОЇ ІНДУСТРІЇ В ЄВРОПІ

Автор:

Михайло Самусь

Динамічний розвиток військових технологій в ході російсько-української війни, а також постійний процес модернізації Сил оборони України (СОУ), реформування української оборонної промисловості з одночасним нарощуванням темпу інтеграції України до Європейського Союзу формує нові імпульси, сенси та парадигми реалізації завдань з забезпечення потреб СОУ, з акцентом на високотехнологічне озброєння та військову техніку, яка надає «асиметричну» перевагу над противником.

В цих умовах розвиток співпраці у оборонно-промисловій сфері між Україною та країнами ЄС орієнтується на нагальні потреби СОУ як в базових озброєннях (боєприпаси, артилерія, бронетехніка, ППО тощо), так і передових високотехнологічних системах, які використовуються на полі бою. Натомість участь у проектах на кшталт GCAP та SCAF, котрі мають невизначені технологічні рамки реалізації, а очікуваний результат виходить за межі горизонту планування 2035-2040 рр, так само як і розмиті обсяги фінансування, вважаються малодоцільними.

Подальший розвиток співпраці України з ЄС у сфері оборонної промисловості доцільно вибудовувати через призму нових Пріоритетів ЄС щодо розвитку бойових можливостей – 2023 і орієнтуватися на проекти за участі та координації Європейської оборонної агенції. Крім того, ефективною може бути реалізація двосторонніх проектів між українськими та європейськими оборонно-промисловими компаніями для досягнення конкретних практичних результатів у максимально короткі терміни. Також, перспективним вважається формат Альянсу оборонних індустрій з регулярним проведенням Міжнародних форумів оборонних індустрій (DFNC) як у глобальному, так і регіональному варіантах (зокрема, з країнами ЄС).

ОЦІНКА СИТУАЦІЇ

Поточний хід війни Росії проти України має ознаки переходу збройної боротьби у фазу позиційної війни та війни на виснаження. У зв'язку з цим, нагальним є переосмислення підходів та парадигми подальшої реалізації завдань з оборони України, виходячи з необхідності технологічної переваги на полі бою та забезпечення достатніх виробничих потужностей для постійного та тривалого нарощування постачань передових озброєнь та військової техніки.

Досвід бойових дій в ході російсько-української війни свідчить про доцільність зміни пріоритетів у сфері розробки та виробництва ОВТ, з акцентом на збройові системи, котрі забезпечують технологічну, так звану, «асиметричну» перевагу СОУ на полі бою.

Окремі приклади «асиметричних» систем озброєнь СОУ за досвідом бойових дій:

- Безпілотні автономні системи різного призначення (зокрема, FPV-дрони, баражуючі боєприпаси тактичного та оперативного рівня, розвідувальні БЛА, наземні автономні системи, в тому числі, для розмінування).
- Безекіпажні ударні та розвідувальні морські платформи для дій у Чорному морі.
- Високоточні системи ураження дальнього радіусу дії – далекобійні баражуючі ударні системи (дрони-камікадзе до 1000 км), крилаті ракети, оперативно-тактичні ракетні комплекси.
- Системи радіоелектронної боротьби різного призначення.
- Системи протиповітряної та протиракетної оборони.

У своїй статті для журналу The Economist, опублікованій 1.11.2023 року, Головнокомандувач ЗСУ генерал Валерій Залужний вказує¹, що для успіху на полі бою СОУ мають володіти перевагою у повітрі, здатністю глибокого прориву мінних загороджень, ефективними інструментами контрбатареїної боротьби та ефективними засобами радіоелектронної боротьби та розвідки.

При цьому, генерал Залужний², уточнюючи шляхи отримання вказаних бойових спроможностей, зробив акцент саме не на традиційні інструменти ведення бойових дій ХХ століття, а на «асиметричні» новітні технології, котрі за відповідної комбінації зможуть забезпечити прорив на полі бою і вихід з пастки позиційної війни, в яку Росія намагається втягнути СОУ. Головнокомандувач ЗСУ підкреслює, що безпілотники мають бути частиною стратегії завоювання переваги у повітрі. Україні необхідно

¹ https://infographics.economist.com/2023/ExternalContent/ZALUZHNYI_FULL_VERSION.pdf?fbclid=IwAR0Ls6yv1IsN-ppbnFuLGmccBWqt2Je3u5WCjGGTRIPiE1ixw8B_RMLCxeM

² <https://www.economist.com/by-invitation/2023/11/01/the-commander-in-chief-of-ukraines-armed-forces-on-how-to-win-the-war>

наносити масовані удари з використанням приманок і ударних безпілотників, щоб перевантажити системи протиповітряної оборони Росії. «Нам потрібно полювати на російські дрони за допомогою власних дронів-мисливців, оснащених сітками. Ми повинні використовувати радіоелектронні приманки, щоб нейтралізувати російські плануючі бомби», – стверджує Залужний. Технології радіоелектронної боротьби (РЕБ) – ключ до перемоги у сучасній війні безпілотників. Так само, як і новий технологічний рівень контрбатарейної боротьби з метою знищення артилерії противника. Або новітні підходи до розмінування, котрі включають сучасні датчики, що виявляють міни у ґрунті і дозволяють підрозділам швидко їх знешкоджувати. Загалом, Головнокомандувач ЗСУ вказує на необхідність комбінування передових технологій для формування умов для забезпечення переваги та заволодіння ініціативи на полі бою.

Враховуючи тенденції розвитку російсько-української війни та глобальної обстановки, положення, викладені у статті Залужного будуть актуальними ще тривалий час, а значить акценти реалізації програм розвитку озброєнь та військової техніки у середньостроковій та довгостроковій перспективі орієнтуватимуться саме на вказані технологічні сегменти (дрони, РЕБ, системи управління, зв'язку, контрбатарейна боротьба, системи розмінування тощо).

У свою чергу, 14 листопада 2024 року керівництво Європейської оборонної агенції (European Defence Agency, EDA) ухвалило 22 Пріоритети ЄС щодо розвитку бойових можливостей - 2023 (EU Capability Development Priorities³) для модернізації збройних сил країн ЄС, враховуючи зміни регіональної та глобальної воєнно-політичної обстановки. Як підкреслив голова EDA та Високий представник ЄС з питань закордонних справ і політики безпеки Жозеп Боррель⁴, «ухвалені Пріоритети мають забезпечити ефективний та дієвий формат, який дозволить управляти оборонним плануванням і всіма оборонними ініціативами ЄС. Зберігаючи концептуальну прихильність до цілей Стратегічного компасу ЄС (EU Strategic Compass for Security and Defence⁵), нові Пріоритети дозволять державам-членам ЄС та їхнім збройним силам бути краще підготовленими до нових викликів безпекового середовища, що постійно змінюється та погіршується. Настав час перетворити ці пріоритети на конкретні проекти оборонного співробітництва, щоб забезпечити більш стійкі, гнучкі та міцні європейські збройні сили, готові протистояти теперішнім і майбутнім загрозам».

³ <https://eda.europa.eu/docs/default-source/brochures/qu-03-23-421-en-n-web.pdf>

⁴ <https://eda.europa.eu/news-and-events/news/2023/11/14/eu-defence-ministers-agree-to-prioritise-22-military-capabilities-to-bolster-european-armed-forces>

⁵ https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/documents/strategic_compass_en3_web.pdf

Нові Пріоритети розроблені за результатами перегляду Плану розвитку можливостей ЄС (Capability Development Plan, CDP), враховуючи зміни в стратегічному оточенні ЄС, а також уроки агресивної війни Росії проти України. Саме на основі нових Пріоритетів будуть переглянуті Координований щорічний огляд оборони (Coordinated Annual Review on Defence, CARD), проекти в рамках Постійної структурованої співпраці (Permanent Structured Cooperation, PESCO), функціонування Європейського оборонного фонду (European Defence Fund, EDF) та інші майбутні оборонні інструменти ЄС. Фактично, мова йде про перегляд стратегії розвитку ЄС у сфері оборони і, в тому числі, спільних проектів у сфері розробки та виробництва оборонної промисловості. Нові пріоритети мають стати рушійною силою науково-дослідницької та інноваційної діяльності в рамках ЄС, що ґрунтуватиметься на спільних дослідницьких та промислових програмах в країнах ЄС. Відповідно до нових підходів, саме EDA керуватиме спільною діяльністю у сфері розвитку бойових можливостей збройних сил, здійснюючи координацію багатонаціональних проектів в рамках Європейського Союзу через механізми CARD, PESCO та двосторонні діалоги з кожною державою-членом ЄС як форум для підтримки впровадження та можливої спільної діяльності з розвитку потенціалу з іншими.

Загалом, ухвалений документ включає 22 пріоритети, об'єднані за основними напрямками:

- Сухопутні сили – зокрема, щодо розвитку наземних бойових систем (в тому числі, автономних); високоточних засобів ураження наземного базування; системи «солдат майбутнього».
- Повітряні сили – бойові авіаційні системи (як пілотовані, так і безпілотні); системи управління та інформаційного обміну повітряного базування; інтегровані системи ППО та ПРО; транспортна авіація.
- Військово-морські сили – бойові (як традиційні, так і безекіпажні та автономні) військово-морські системи; підводні системи (з акцентом на безекіпажні та автономні системи); системи висвітлення надводної та підводної обстановки.
- Космічна сфера – космічні операції та космічні сервіси.
- Кібер-простір – бойові можливості забезпечення кібер-оборони повного спектру дії; системи забезпечення переваги та готовності у кібер-операціях.
- Стратегічні системи забезпечення та посилення спроможностей – операції з завоювання домінування у електро-магнітному спектрі; стійкість та напористість C4ISR (Command and Control, Communications, Computers, Intelligence, Surveillance, Reconnaissance); мобільність військ; захист критичної інфраструктури та енергетична безпека; стійка та швидка логістика; медична

підтримка; радіаційний, хімічний, біологічний захист; тренування та підготовка професійних кадрів.

В цілому, нові пріоритети мають стати відправним пунктом розвитку спільних оборонно-промислових проектів в рамках ЄС, які до останнього часу страждали від дефіциту фінансування та мотивації досягти спільних цілей у посиленні європейських оборонних спроможностей. Наявність десятків форматів, проектів, напрямків досліджень у оборонно-промисловій сфері, котрі реалізовувалися в рамках діяльності EDA та спільної політики безпеки та оборони ЄС, на практиці досягли мінімальних практичних результатів. В тому числі, через відсутність єдності при визначенні пріоритетів у сфері посилення бойових можливостей збройних сил країн ЄС. Більш того, часто, при реалізації нових перспективних проектів проявлялися ознаки конкуренції між європейськими країнами, котрі, як правило, орієнтуються на інтереси національної оборонної промисловості, а не загальноєвропейські завдання спільної політики безпеки та оборони. При цьому, США, користуючись відсутністю консолідованих стратегічних підходів до розбудови бойових спроможностей європейських армій, ефективно просувають власні передові високотехнологічні зразки озброєння та військової техніки на європейських оборонний ринок.

Яскравим прикладом недостатньої ефективності спільних європейських зусиль у оборонно-промисловій сфері є ситуація з переозброєнням повітряних сил європейських країн на перспективні багатофункціональні бойові літаки 5-6-го покоління.

В умовах, коли в рамках EDA проекти розробки перспективних авіаційних платформ протягом багатьох років залишалися на рівні концептуальних дискусій без відповідного фінансування та залучення більшості країн ЄС, США успішно забезпечили експансію власного літака 5-го покоління F-35 Joint Strike Fighter на європейський ринок. Бельгія, Польща, Фінляндія, Німеччина, Чеська Республіка, Данія, Італія, Нідерланди, Греція, а також Швейцарія, Великобританія та Норвегія (які не є членами ЄС, але, безсумнівно, беруть активну участь у функціонуванні європейського сектору безпеки та оборони) знаходяться на різних етапах отримання F-35 для заміни наявного парку бойових літаків національних військово-повітряних сил. За оцінками компанії Lockheed Martin, яка виробляє літаки F-35, до 2030 року в Європі буде базуватися до 550 літаків F-35⁶. Чисельність американських літаків 5-го покоління на озброєнні країн ЄС може зростати навіть швидше, зважаючи на подальше загострення воєнно-політичної обстановки в Європі через російську агресію проти

⁶ <https://www.defensenews.com/global/europe/2022/09/04/how-the-f-35-swept-europe-and-the-competition-it-could-soon-face/>

України, а також ефективні програми розвитку, модернізації, обслуговування та забезпечення F-35, які пропонуються Lockheed Martin своїм європейським клієнтам.

На цьому фоні, спроби прихильників європейської самостійності та стратегічної автономності ЄС створити умови для реалізації власних проектів перспективних авіаційних платформ наступного покоління виглядають непереконливо. Особливо, зважаючи на те, що європейці не змогли консолідувати зусилля в єдиному форматі і, навіть, в умовах жорсткої конкуренції з боку США не домовилися про спільну розробку та фінансування перспективного єдиного бойового літака.

На даний час, в Європі реалізується два окремих проекти у цій галузі. Франція, ФРН та Іспанія зголосилися реалізувати проект авіаційної системи майбутнього SCAF (французькою мовою – *Système de Combat Aérien du Futur*) вартістю (за попередніми оцінками) близько 100 млрд євро⁷ (хоча ця цифра є орієнтовною і, найбільш ймовірно, інвестиції у проект мають бути значно масштабнішими). Поки що деталі нового проекту невідомі, так само як і очікувані параметри нової бойової авіаційної системи. Натомість, просування SCAF супроводжується дискусіями між учасниками стосовно форматів та механізмів розподілу відповідальностей та обов'язків між французькими, німецькими та іспанськими компаніями. При цьому, Франція вважає, що ФРН, ухваливши рішення стосовно закупівлі F-35 завдала удару по перспективам реалізації SCAF. Іспанія також здійснює оцінку доцільності участі у SCAF або придбання готового рішення – американських F-35 для заміни флоту літаків EF-18A (знову ж таки виробництва США).

У свою чергу, Великобританія, Італія та Японія (а також Швеція у статусі спостерігача) об'єдналися у проект GCAP (Global Combat Air Program) для розробки власного перспективного бойового літака шостого покоління⁸. Вартість реалізації GCAP поки не визначена, однак, технічні параметри проекту сформульовані учасниками достатньо чітко. Головна ідея GCAP полягає у максимальному удосконаленню обчислювального комплексу, а також радарного та електронного устаткування літака для забезпечення найвищого рівня обробки інформації (в тому числі, з застосуванням штучного інтелекту), котра надходить як з бортових сенсорів, так і з зовнішніх джерел. В результаті, пілот отримає інтегровану та пріоритезовану інформацію стосовно тактичної обстановки для максимально швидкого та ефективного ухвалення рішень для застосування зброї та виконання інших завдань.

З іншого боку, параметри та конкретний формат реалізації задумів та ідей в рамках GCAP залишаються розмитими та неструктурованими. Серед учасників проекту існує узгоджена позиція, що до 2025 року будуть визначені параметри основних блоків

⁷ <https://www.reuters.com/business/autos-transportation/france-germany-spain-agree-next-phase-fighter-jet-development-source-2022-11-18/>

⁸ <https://www.defensenews.com/global/europe/2023/09/11/uk-italy-japan-companies-eye-novel-sensor-mix-for-gcap-warplane/>

обладнання літака, після чого почнеться робота над програмним забезпеченням. До 2035 року передбачається вийти на попередню готовність платформи до випробувань, а до 2040 року – досягти бойової готовності GCAP для передачі Повітряним силам країн-учасниць проекту. Іншими словами, GCAP, так само як і SCAF орієнтуються на період «після F-35», тобто, коли, ймовірно, виникне потреба у заміні флоту американських літаків.

Однак, зважаючи на віддалені терміни досягнення мети обох проектів, а також стрімкий розвиток глобальної воєнно-політичної обстановки та триваючих бурхливих процесів у розвитку технологій (в тому числі, військових), існують досить вагомі сумніви стосовно успішності реалізації GCAP та SCAF. Уроки російсько-української війни демонструють випереджаючі темпи розвитку безпілотних систем, котрі виконують все більше завдань на полі бою. І хоча пілотована авіація зберігає свою ключову роль при проведенні військових операцій, подальший розподіл функціоналу між пілотованою та безпілотною авіацією може швидко змінюватися на користь безпілотних авіаційних систем. Використання штучного інтелекту для інтеграції та пріоритезації тактичної інформації (в тому числі, щодо цілевказання) вже активно застосовується для безпілотних авіаційних систем і, не виключено, що до 2035-2040 рр. актуальність створення класичної бойової авіаційної платформи буде трансформована в проекти «гібридного» типу (пілотовано-безпілотні), або в цілком безпілотні системи. Виходячи з цього, обидва європейські проекти у сфері розробки перспективної авіаційної платформи 6-го покоління через певний час зіткнуться з різкою зміною потреб збройних сил, котрі формуватимуть нові напрямки науково-дослідних та конструкторських робіт, що відрізнятимуться від поточної парадигми бойової авіації. Більш того, США, очевидно, будуть намагатися зберегти за собою нішу основних бойових авіаційних платформ для країн ЄС і після 2035-2040 рр. за рахунок модернізації F-35 та розробки на їх базі нових, в тому числі, «гібридних», а також безпілотних платформ. В умовах розрізненості зусиль європейських країн на цьому напрямку, нові модифікації F-35 матимуть значні переваги у порівнянні з «сирими» проектами GCAP, SCAF та іншими європейськими перспективними розробками.

Іншими словами, на даний момент європейські проекти GCAP та SCAF є більше дослідницькими ініціативами окремих європейських виробників, котрі намагаються зберегти спроможності щодо розробки перспективних авіаційних технологій, аніж спільні проекти європейської оборонної промисловості в інтересах єдиної політики безпеки та оборони ЄС. Більш того, ці проекти прямо конкурують один з одним. Через те, що Європейська оборонна агенція поки що не змогла скоординувати європейські зусилля на цьому напрямку, успіх GCAP та SCAF є досить сумнівним. Очевидно, що інвестування у нові європейські технології можуть бути успішними з точки зору конкуренції з розробками США лише за умови консолідації, координації та спільної

участі більшості країн ЄС у їх реалізації. В тому числі – координації на рівні планування оборонних закупівель. Інакше, різні європейські проекти можуть перетворитися на неефективні зусилля, на які будуть витрачені значні кошти з мінімальним результатом. У цьому плані, критично важливим є практична імплементація нових 22 пріоритетів у розвитку бойових можливостей збройних сил країн ЄС зі спільною реалізацією, фінансуванням більшістю країн Європейського Союзу та координацією з боку EDA.

Саме механізми співпраці з ЄС у оборонно-промисловій сфері через Європейську оборонну агенцію можуть стати найбільш ефективними для України. У грудні 2015 року Міністерство оборони України підписало Адміністративну угоду⁹ з Європейською оборонною агенцією, котра надає можливість участі України у оборонно-промислових проектах, котрі реалізуються країнами ЄС під егідою EDA. У листопаді 2018 року виконавчий директор Європейської оборонної агенції Хорхе Домек відвідав Україну, де провів переговори з керівництвом МО України, визначивши основні напрямки співпраці: Єдине Європейське небо, Стандартизація, Тренування, Логістика¹⁰. Через рік, у жовтні 2019 року міністр оборони України Андрій Загороднюк відвідав штаб-квартиру EDA і обговорив з керівництвом агенції перспективи участі України у проектах, які реалізуються в рамках ініціативи PESCO (Permanent Structured Cooperation)¹¹.

Між тим, зважаючи на те, що реформування української оборонно-промислової галузі активізувалося лише у 2020 році (ліквідація ДП «Укроборонпром», створення Міністерства стратегічної промисловості), практичний розвиток кооперації між Україною та EDA з моменту підписання Адміністративної угоди не досяг значних успіхів. Українські оборонно-промислові компанії також не досягли конкретних результатів у проектах EDA. В той же час, і в самій Європейській оборонній агенції реалізація спільних проектів (хоча їх кількість формально постійно зростала – аж до близько 40¹²), в основному, обмежувалась спільними науково-дослідними та конструкторськими роботами і рідко завершувалась створенням серійних зразків озброєнь та військової техніки. Широкомасштабна агресія Росії проти України створила нові умови як для функціонування Європейської оборонної агенції, так і для української оборонної промисловості. А також і для реалізації спільних оборонно-промислових проектів. Свідченням цьому, окрім іншого, є розробка ЄС комплексної структури підтримки України у сфері безпеки і оборони¹³. Окрім іншого, вказаною структурою передбачається створення довготривалого механізму поставок озброєнь та

⁹ <https://eda.europa.eu/docs/default-source/documents/aa---eda---ukraine-mod-07-12-15.pdf>

¹⁰ <https://eda.europa.eu/news-and-events/news/2018/11/23/eda-chief-executive-visits-ukraine>

¹¹ <https://eda.europa.eu/news-and-events/news/2019/10/25/ukrainian-minister-at-eda-to-discuss-state-of-cooperation>

¹² https://defence-industry-space.ec.europa.eu/european-defence-fund-eu-invest-eu832-million-41-ambitious-defence-industrial-projects-2023-06-26_en

¹³ <https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-11-21/eu-prepares-plan-to-give-ukraine-lasting-security-commitments>

військової техніки Україні, що має мобілізувати європейську оборонну промисловість. Також, планується сприяти широкій кооперації між українською та європейською оборонними промисловостями для посилення бойових можливостей як СОУ, так і збройних сил європейських країн.

Кроком вперед у формуванні нового механізму співпраці між Україною та західними оборонно-промисловими компаніями стало проведення у вересні 2023 року в Києві першого Міжнародного форуму оборонних індустрій (DFNC1)¹⁴, в якому взяли участь 252 компаній з 30 країн. Форум був орієнтований на практичну співпрацю і фундацію конкретних проектів для виробництва озброєнь в інтересах Сил оборони України. Зокрема, за результатами Форуму було засновано спеціальний формат міжнародної співпраці – Альянс оборонних індустрій (разом зі спеціальним Оборонним фондом), долучитися до якого може кожен виробник озброєння та військової техніки з ЄС, НАТО та інших країн-партнерів України. На момент закриття Форуму до Альянсу оборонних індустрій долучилося 38 компаній з 19 країн. Крім того, в рамках Форуму українська сторона підписала близько 20 угод про співпрацю з іноземними партнерами. Йдеться про угоди та меморандуми про виготовлення дронів, ремонт та виробництво бронетехніки та боєприпасів. Серед форматів співпраці – спільне виробництво, обмін технологіями, постачання комплектуючих.

У розвиток DFNC1 у грудні 2023 року планується провести окремий Оборонний форум Україна-США, в ході якого будуть започатковані конкретні проекти між українськими та американськими оборонно-промисловими компаніями. Враховуючи цей досвід, цілком логічним виглядає проведення подібного форуму Україна-ЄС для надання практичного імпульсу оборонно-промисловій співпраці українських та європейських компаній. Тим більше, що окремі європейські компанії вже активно співпрацюють з Україною. Мова йде британську оборонну компанію BAE Systems, котра створить спільне підприємство з українськими виробниками артилерійського озброєння, а також про німецький концерн Rheinmetall, який планує кілька масштабних спільних проектів в Україні.

ПРОГНОЗИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Враховуючи вищенаведене, перспективи участі України у європейських проектах на кшталт GCAP та SCAF, котрі мають досить невизначені рамки реалізації, а очікуваний результат виходить за межі горизонту планування 2035-2040 рр., так само як і розмиті обсяги фінансування, є малоймовірними. Більш реалістичною може бути участь

¹⁴ <https://www.mil.gov.ua/news/2023/09/30/arsenal-vilnogo-svitu-pidsumki-pershogo-mizhnarodnogo-forumu-oboronnih-industrij/>

України у актуальних для СОУ проектах під егідою Європейської оборонної агенції за умови модернізації роботи самої агенції. В той же час, найбільш ймовірною є реалізація двосторонніх проектів між окремими українськими та європейськими компаніями для досягнення конкретних практичних результатів у максимально короткі терміни. У цьому плані, ефективним форматом може стати діяльність Альянсу оборонних індустрій з регулярним проведенням Міжнародних форумів оборонних індустрій (DFNC) як у глобальному, так і регіональному варіантах (зокрема, з країнами ЄС).

ВИСНОВКИ

Таким чином, особливості розвитку сучасної воєнно-політичної обстановки та характеру російсько-української війни вимагають переосмислення підходів до реалізації завдань з оборони України, виходячи з необхідності технологічної переваги на полі бою та створення достатніх оборонно-промислових потужностей для постійного та тривалого забезпечення СОУ передовими зразками озброєнь та військової техніки.

В цих умовах, оборонно-промислова кооперація України з європейськими країнами, насамперед, орієнтується на досягнення практичних результатів у найкоротші терміни з метою задоволення нагальних потреб СОУ. Довготривалі, ресурсозатратні, бюрократизовані проекти з невизначеними цілями та горизонтами реалізації, котрі часто конкурують між собою, очевидно, не можуть бути пріоритетними для України.

Перспективними, в тому числі, в рамках інтеграції України до ЄС, можуть стати проекти в рамках діяльності Європейської оборонної агенції. Однак, цей напрямок потребує зусиль не лише з боку України, але й в сенсі модернізації функціонування самої Агенції. Врахування уроків російсько-української війни та орієнтація на конкретний результат з метою підвищення ефективності діяльності оборонно-промислової бази ЄС, очевидно, можуть стати ключовими принципами модернізації ЕДА.

На цьому фоні, найбільш оптимальними з точки зору інтересів України можуть стати двосторонні проекти між окремими українськими та європейськими компаніями для досягнення конкретних практичних результатів у максимально короткі терміни. Розвиток формату Альянсу оборонних індустрій, котрий був започаткований в ході першого Міжнародного форуму оборонних індустрій (DFNC1) як у глобальному, так і регіональному варіантах (зокрема, з країнами ЄС) може стати дієвим механізмом для реалізації оборонно-промислових проектів в інтересах СОУ та оборонної промисловості України.

© New Geopolitics Research Network

Автор:

Михайло Самусь

New Geopolitics

Research Network

Інформація та погляди, викладені в цьому дослідженні, належать авторам і не обов'язково відображають офіційну думку Фонду Конрада Аденауера та Міністерства закордонних справ України.

New Geopolitics Research Network

Е-пошта: info@newgeopolitics.org

<https://www.newgeopolitics.org/>